

امنیت و سلامت (باتاکید بر سلامت اجتماعی)

دکتر نرگس تبریزی

متخصص پزشکی اجتماعی

هیئت علمی فرهنگستان علوم پزشکی ج.ا.ا.

جایگاه امنیت در اسناد بالادستی

○ سند چشم انداز بیست ساله کشور:

در افق چشم انداز جامعه ایرانی بهره مند از امنیت اجتماعی و قضایی و با تأکید بر مردم سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادیهای مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسانها به تصویر کشیده شده است.

○ سیاست های کلی نظام در بخش امور فرهنگی و امور اجتماعی:

۵- ارتقای نقش و جایگاه زنان در توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کشور و تقویت نهاد خانواده

۲۱- توسعه نظم و امنیت عمومی

مفاهيم

○ تعريف امنيت

○ تقسيم بندي امنيت

○ تعريف امنيت اجتماعي

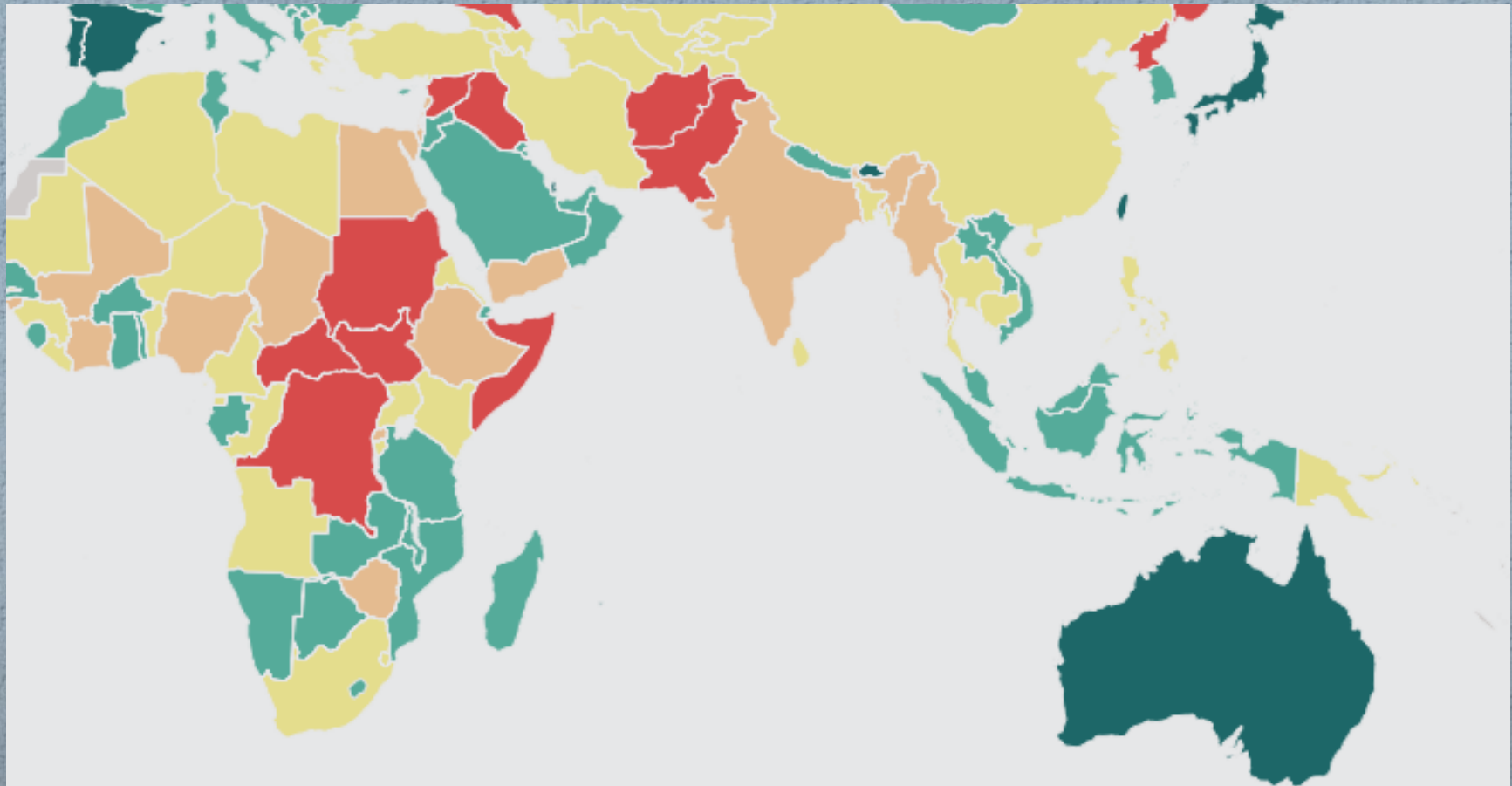
وضعیت امنیت در مطالعات جهانی

نشانگر صلح جهانی (Global Peace Index)

نشانگری ترکیبی متشکل از ۲۳ شاخص کمی و کیفی است.
شاخص ها به سه حیطه زیر تقسیم می شوند:

- o Level of Societal Safety and Security;
- o Extent of Ongoing Domestic and International Conflict;
- o Degree of Militarisation

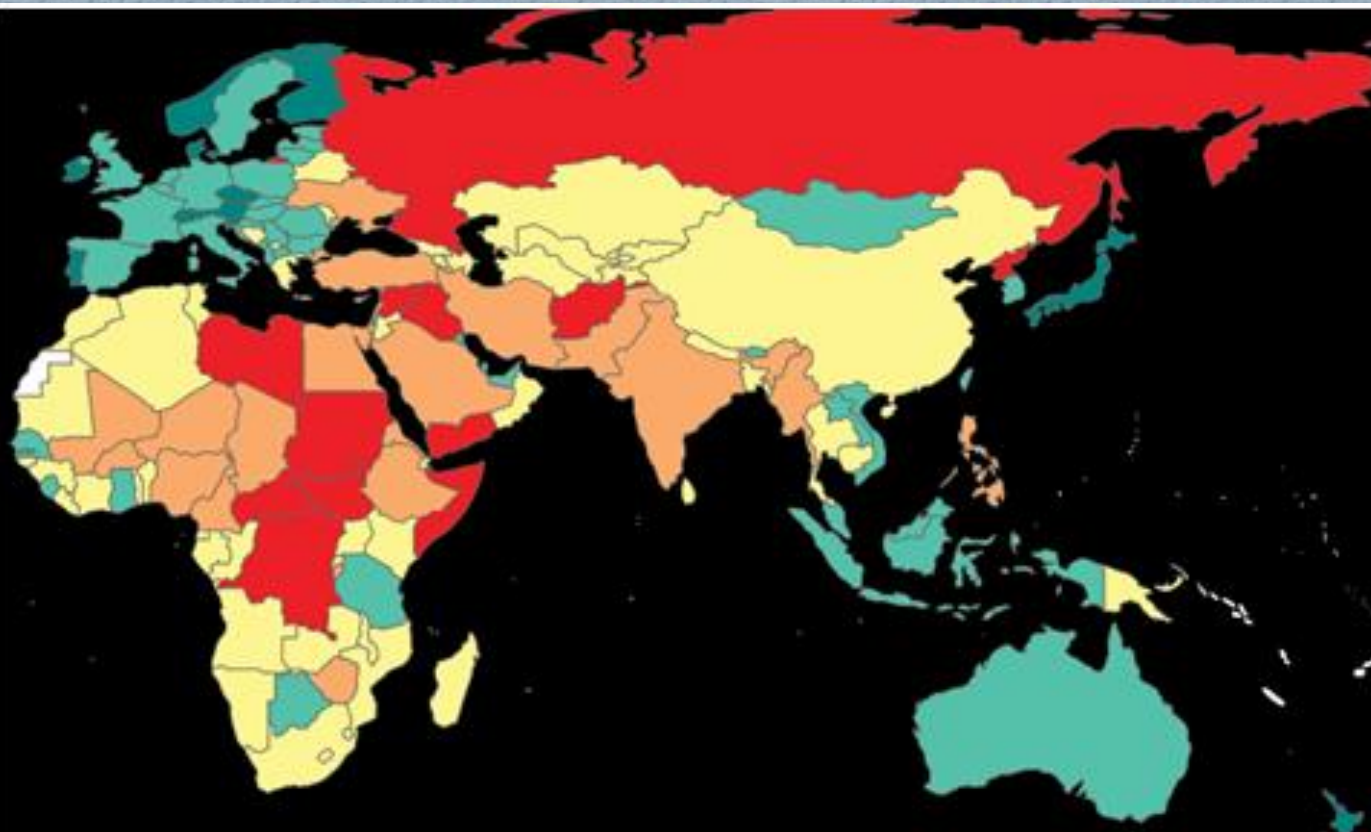
<https://www.visionofhumanity.org/maps/#/>

125	Kyrgyz Republic	2.382	136	Myanmar	2.473	147	Yemen	2.629	157	Sudan	3.362
126	Tajikistan	2.395	137	Rwanda	2.494	148	Zimbabwe	2.662	158	Somalia	3.358
126	Thailand	2.395	138	Mexico	2.5	149	Israel	2.689	159	Iraq	3.377
128	Turkey	2.402	139	Ethiopia	2.502	150	Colombia	2.701	160	South Sudan	3.397
129	Venezuela	2.41	140	Cote d'Ivoire	2.52	151	Nigeria	2.71	161	Afghanistan	3.416
130	Burundi	2.418	141	Ukraine	2.546	152	Russia	3.039	162	Syria	3.65
131	Iran	2.437	142	Chad	2.558	153	North Korea	3.071			
132	Kenya	2.452	143	Egypt	2.571	154	Pakistan	3.107			
133	Libya	2.453	143	India	2.571	155	Democratic Republic of the Congo	3.213			
134	Philippines	2.455	145	Switzerland	2.594						

2014

IMPROVEMENTS

87

countries were more peaceful in 2021 than 2020

DETERIORATIONS

73

countries were less peaceful in 2021 than in 2020

OVERALL AVERAGE CHANGE (%)

+0.07

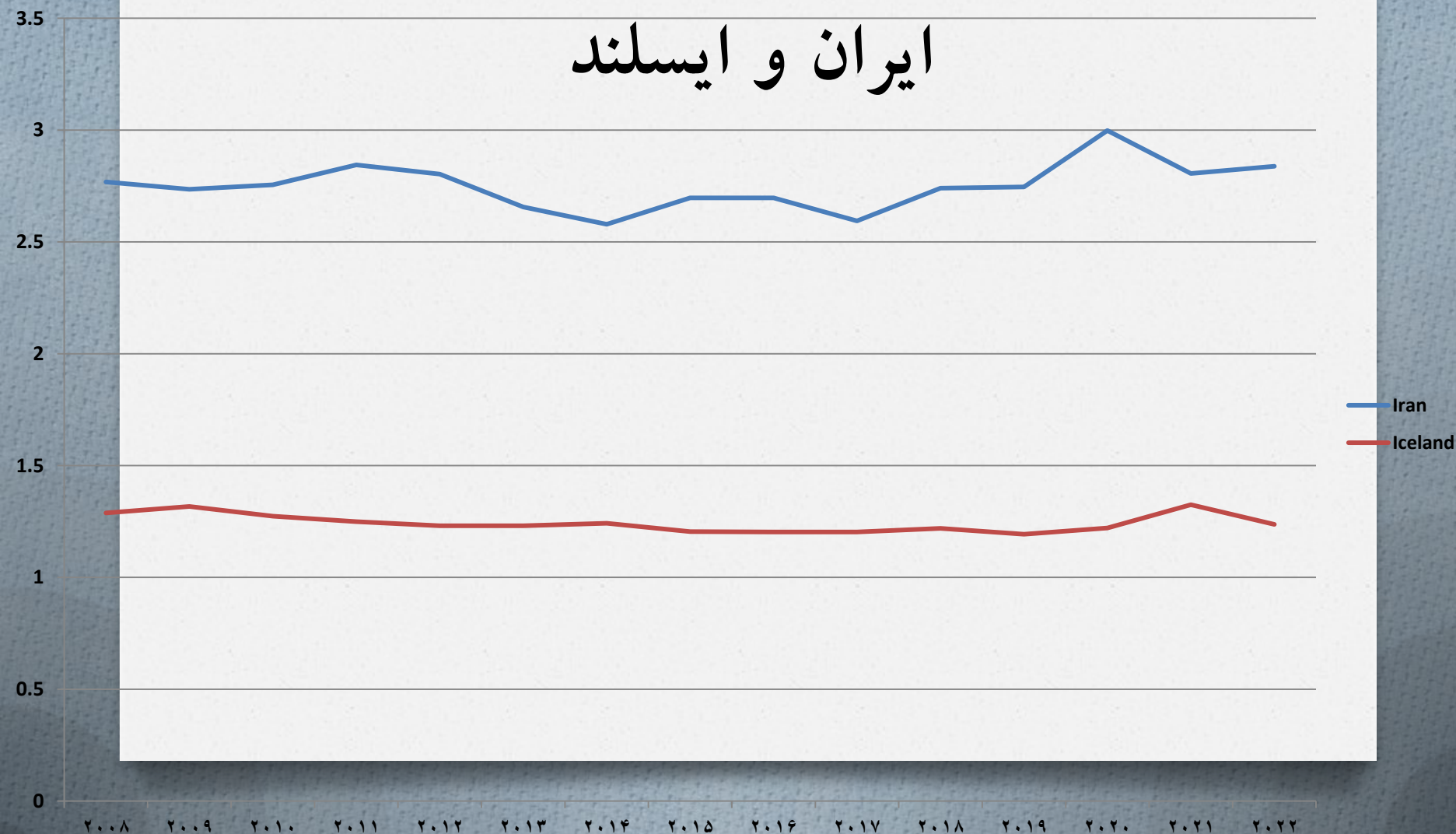
The global GPI average deteriorated by 0.07 per cent from 2020 to 2021

RANK	COUNTRY	SCORE	CHANGE
84	Madagascar	1.995	↓ 9
85	Tunisia	1.996	↓ 3
86	Tanzania	2.001	↓ 15
86	Uzbekistan	2.001	↑ 7
88	Trinidad and Tobago	2.005	↑ 2
89	China	2.01	↑ 6
90	Sri Lanka	2.02	↑ 13
91	Kyrgyz Republic	2.028	↓ 21
92	Tajikistan	2.031	↑ 6
93	Eswatini	2.033	↓ 31
94	Papua New Guinea	2.046	↑ 2
95	Georgia	2.065	↓ 9
96	Bangladesh	2.067	↑ 6
97	Kazakhstan	2.071	↓ 29
98	Cuba	2.083	↓ 9

RANK	COUNTRY	SCORE	CHANGE
112	Mauritania	2.193	↑ 5
113	Djibouti	2.213	↓ 9
114	El Salvador	2.231	↔
115	Haiti	2.254	↓ 16
116	Belarus	2.259	↔
117	Honduras	2.269	↑ 5
118	South Africa	2.283	↑ 5
119	Saudi Arabia	2.288	↑ 8
120	Kenya	2.303	↑ 1
121	Uganda	2.309	↓ 6
122	Mozambique	2.316	↓ 11
123	Guinea	2.332	↓ 26
124	Nicaragua	2.334	↔
125	Philippines	2.339	↑ 4
126	Egypt	2.342	↑ 5

RANK	COUNTRY	SCORE	CHANGE
139	Myanmar	2.631	↓ 7
140	Niger	2.655	↑ 1
141	Iran	2.687	↑ 2
142	Cameroon	2.709	↑ 4
143	Nigeria	2.725	↑ 2
144	Colombia	2.729	↑ 2
145	Turkey	2.785	↑ 5
146	Burkina Faso	2.786	↓ 12
147	Pakistan	2.789	↑ 1
148	Venezuela	2.798	↑ 3
149	Ethiopia	2.806	↓ 9
150	Mali	2.911	↓ 1
151	Libya	2.93	↑ 5
152	North Korea	2.942	↑ 1
153	Ukraine	2.971	↓ 17

مقایسه روند شاخص ایمنی و امنیت اجتماعی ایران و ایسلند

جمع بندی از روند نشانگر صلح جهانی

The world has become **less peaceful** every year since **2008**.

The Middle East and North Africa (MENA) region remained the world's least peaceful region

درس آموخته های آمار جهانی

مشترکات کشورهای با امنیت بالا :

○ سطوح بالای رفاه اجتماعی

○ توزیع ثروت

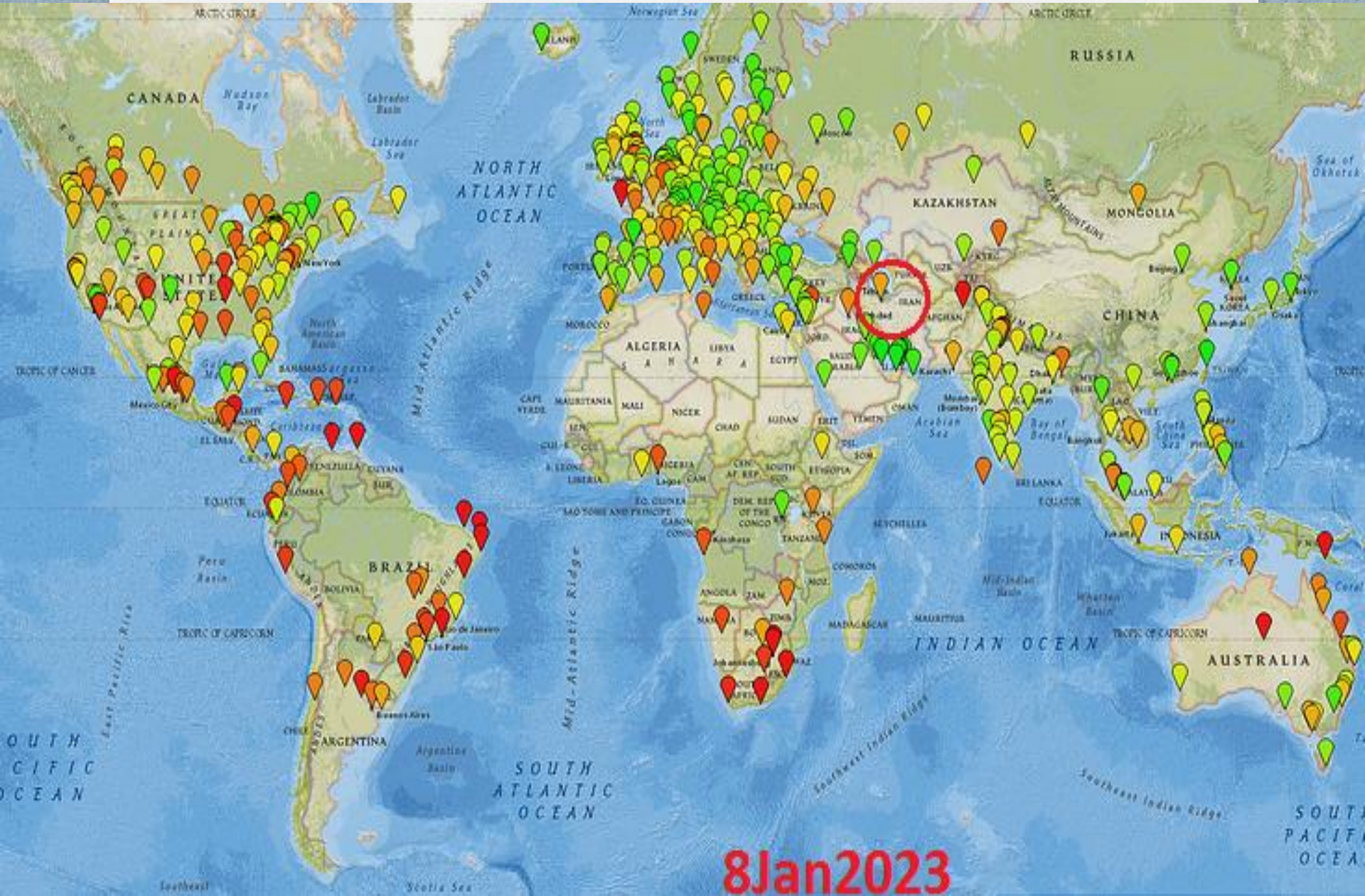
○ تحصیلات بالا

○ سیستم قضایی کارآمد

○ ارتباط مناسب بین سیستم حکمرانی و مردم

Crime index

شاخص ایمنی در ایران ۲۰۲۳

o Safety Index: 50.06

Safety in Iran

Safety walking alone during daylight

72.35 High

Safety walking alone during night

42.87 Moderate

قتل های مرتبط با
جنسیت در خانم ها

Gender-related killings of women and girls (femicide/feminicide)

• در سال ۲۰۲۱ حدود ۸۱۰۰۰ زن و دختر در
سراسر جهان به قتل رسیده اند.

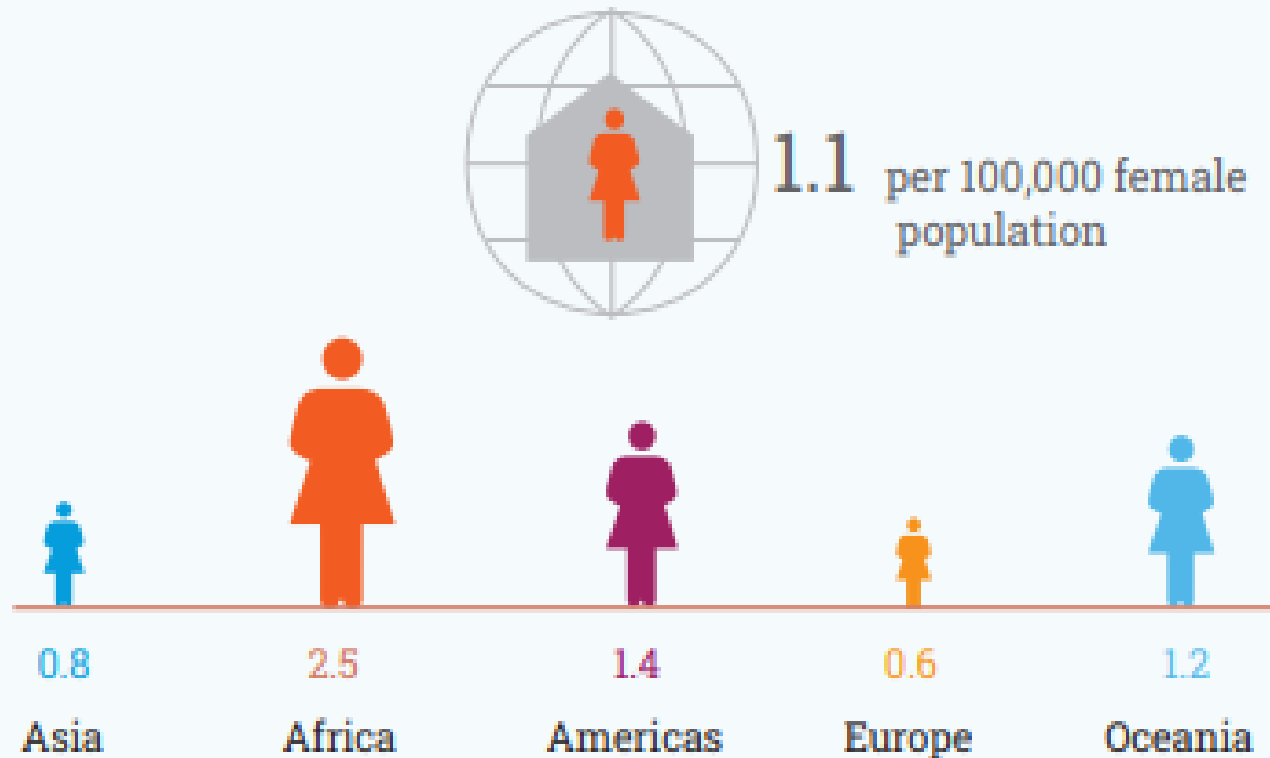
• این تعداد در طول یک دهه بدون تغییر مانده
است.

• ۵۶ درصد قتل های زنان توسط شریک جنسی
یا یکی از افراد خانواده صورت می گیرد.

مقایسه جهانی

Rates of female intimate partner/family-related homicide per 100,000 female population
2021

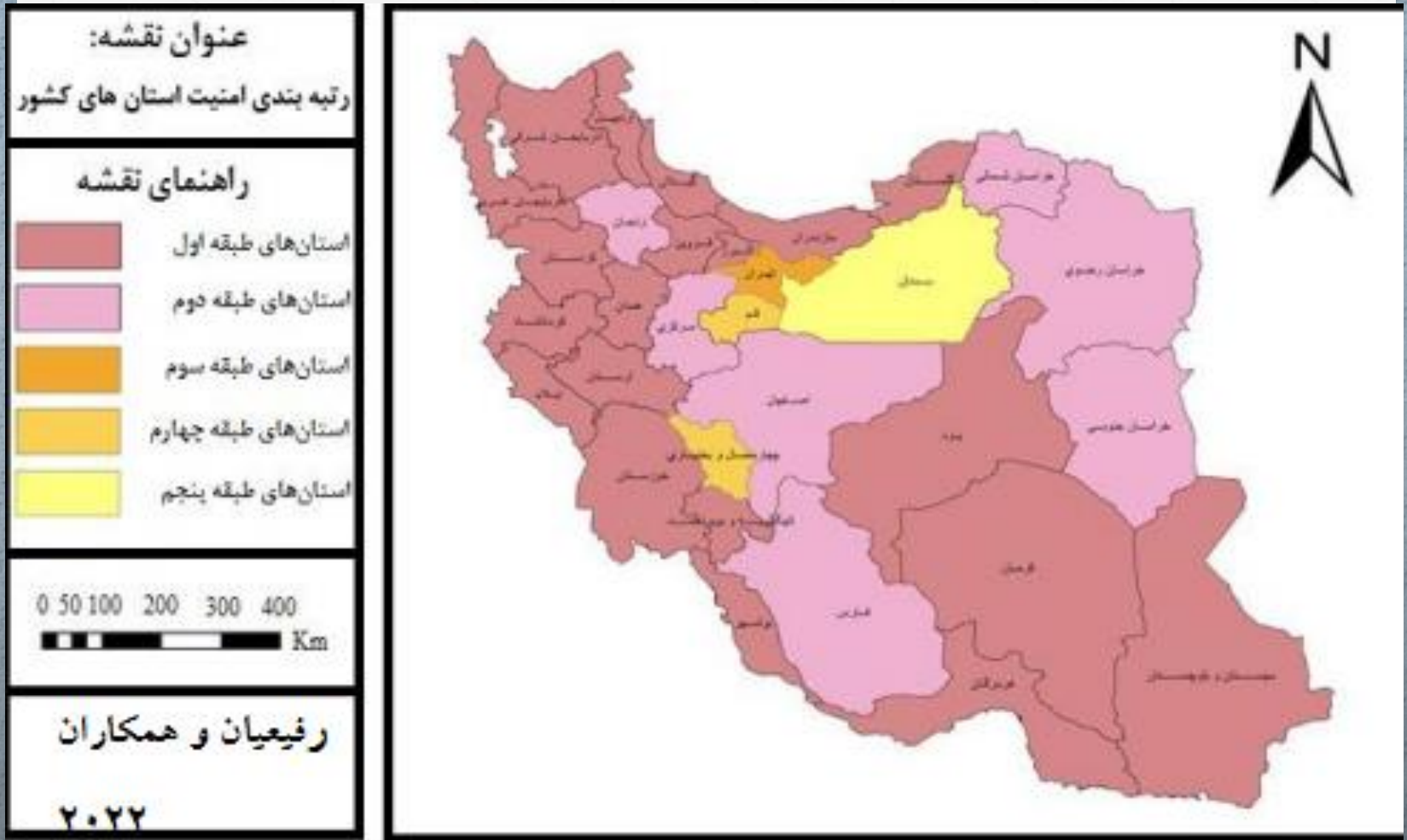

راهکارهای اولویت دار ارتقا امنیت اجتماعی زنان

- افزایش بودجه حوزه امنیت زنان
- استفاده از پلیس زن در فعالیتهای صلح طلبانه و پلیسی سازمان ملل
- استفاده از زنان در فرایندهای تصمیم گیری برای اصلاحات اقتصادی
- صیانت از مدافعان حقوق بشرزنان و فعالان جوامع مدنی در جنگ ها
- تضمین مشارکت فعال زنان در فرایندهای صلح طلبانه
- تولید و فراهمی دسترسی به داده ها و شواهد در حوزه زنان مرتبط با صلح و جنگ و تحلیل آن

وضعیت امنیت اجتماعی
بر اساس مطالعات کشوری

شاخص امنیت اجتماعی در استان های کشور

پهنه بندی سطح امنیت اجتماعی استان های کشور

سایر مطالعات کشوری

○ مطالعه کشوری وضعیت اجتماعی، فرهنگی، اخلاقی جامعه ایران

گویه ها	بلی %
تنه زدن در تاکسی اتوبوس و یا مترو	۳۷.۳
دریافت پیامک یا ایمیل نامناسب	۲۹.۸
رفتار نامناسب در اداره توسط همکاران	۱۳.۶
بوق زدن ماشین ها	۵۲.۴
متلک شنیدن در خیابان	۴۷.۸
نگاه خیره مردان	۵۰
لمس و تماس فیزیکی	۱۴.۸
تعقیب شدن توسط مردان	۲۶.۸

ادامه....

زیاد.٪	متوسط .٪	کم.٪	
۵۲.۴	۳۰.۸	۱۶.۸	تا چه اندازه در جامعه احساس امنیت می کنید؟
۵۲.۹	۲۹.۸	۱۷.۳	موفقیت دولت در ایجاد امنیت در جامعه
فرقی نکرده.٪	بدتر شده.٪	بتر شده.٪	مقایسه وضعیت حال با گذشته
۱۵	۶۲.۱	۲۲.۸	وضعیت اقتصادی
۲۱.۳	۵۵.۷	۲۳	وضعیت اخلاقی
۱۹.۲	۵۱.۵	۲۹.۴	وضعیت رفاهی
۲۰.۹	۶۰.۴	۱۸.۷	وضعیت جرم و جنایت

گزارش کشوری یافته های پیمایش ملی ارزشها و نگرشهای ایرانیان (موج سوم)

موضوع	سوال		کم و خیلی کم	تاحدود ی	زیاد و خیلی زیاد
امنیت سیاسی	احزاب و گروه های قانونی برای انتقاد کردن و فعالیت های سیاسی خود تا چه اندازه امنیت دارند؟	کل	۲۲.۴	۴۸.۶	۳۰
		زن	۲۱.۸	۴۹.۲	۲۹
امنیت اخلاقی	آبرو و حیثیت افراد در جامعه ما، تا چه اندازه محترم شمرده می شود	کل	۱۹.۸	۴۳.۵	۳۶.۷
		زن	۱۸.۷	۴۴.۱	۱۰.۲
امنیت اقتصادی	در شرایط فعلی مال و اموال مردم در جامعه ما تا چه اندازه در امان است	کل	۱۸.۴	۴۰.۴	۴۱.۲
		زن	۱۸.۴	۴۱.۷	۳۹.۹

سلامت اجتماعی

○ تعریف

○ شاخص ها

- انسجام اجتماعی، شکوفایی اجتماعی، مشارکت اجتماعی، پذیرش اجتماعی و همبستگی اجتماعی
- نبود آسیب های اجتماعی
- سرمایه اجتماعی

ارتباط امنیت و سلامت اجتماعی

- فقدان سلامت اجتماعی حاصل عدم جذب افراد در چارچوب های اجتماعی و در نتیجه عدم جامعه پذیری صحیح آنهاست.
- پس سلامت اجتماعی عامل مهمی در کنترل آسیب ها و مسائل اجتماعی و حفظ نظم اجتماعی و در نهایت تأمین امنیت اجتماعی است.
- ناامنی اجتماعی هم مردم را از فعالیت های اجتماعی باز می دارد و میزان بی اعتمادی را در جامعه افزایش می دهد
- رابطه دوسویه بین سلامت اجتماعی و امنیت اجتماعی در جامعه وجود دارد.

○ شربتیان (۱۳۹۳) نشان داد که متغیرهای اجتماعی همچون سرمایه اجتماعی، امنیت اجتماعی، نشاط اجتماعی، کیفیت زندگی و رضایت از زندگی با سلامت اجتماعی جوانان ارتباط دارد.

○ رضایی ۱۳۹۲، نشان داد احساس امنیت اجتماعی بر سلامت اجتماعی شهروندان شهر مشهد موثر است.

○ سام آرام ۱۳۸۸ نشان داد ارتباط مستقیمی بین افزایش ناامنی اجتماعی و کاهش میزان سلامت اجتماعی وجود دارد

○ رستگار و همکاران ۱۳۹۵، بین احساس امنیت اجتماعی زنان و سلامت اجتماعی آنان رابطه معنادار و مثبت وجود دارد. احساس امنیت اجتماعی زنان بیشترین تاثیر را بر انسجام و انطباق اجتماعی سلامت اجتماعی آنان دارد

○ نیک ورز ۱۳۹۷، بین احساس امنیت و ابعاد آن، با مقدار سلامت اجتماعی زنان ۱۵-۴۵ ساله شهر کرمان رابطه مثبت و معنادار آماری وجود دارد.

○ گودرزی و همکاران ۱۴۰۱، در زنان شاغل در بیمارستان احساس امنیت اجتماعی، اعتماد اجتماعی با سلامت اجتماعی رابطه معنی دار وجود دارد.

ارتباط امنیت و سرمایه اجتماعی

نیازی و همکاران فراتحلیل مطالعات سرمایه اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی در سال ۱۳۹۴ نشان داد:

سرمایه اجتماعی بر میزان احساس امنیت اجتماعی اثرگذار است؛ اگرچه این میزان در بین مردان بیشتر از زنان است. وسعت روابط و شبکه تعاملات اجتماعی گسترده تر مردان زمینه ساز نیل به انواع حمایت‌های اجتماعی از جانب پیوندهای موجود در شبکه روابط میشود که حاصل آن، احساس امنیت بیشتر برای مردان است.

- الماسی در تحقیق «عوامل موثر بر احساس امنیت زنان»: متغیرهای میزان رضایت از عملکرد ناجا و سرمایه اجتماعی تقریباً ۳۲ درصد از تغییرات احساس امنیت را تبیین می کند.

ادامه....

- نوری و همکاران در تحقیق که سال ۱۳۹۹ انجام شد: میزان سرمایه اجتماعی در احساس امنیت اجتماعی فرهنگیان استان قم تأثیر مثبت و معناداری دارد. (میانگین سرمایه اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی در بین فرهنگیان پایین تر از حد متوسط است)
- یحیی زاده و خدری: افزایش میزان سرمایه اجتماعی، امنیت اجتماعی نیز متقابلاً افزایش میابد. همچنین نتایج رگرسیون نشان میدهد که عنصر اعتماد بیشترین همبستگی را با امنیت اجتماعی دارد. و سپس به ترتیب مشارکت، آگاهی و سپس انسجام اجتماعی تأثیرگذار هستند.

راهبردهای ارتقای امنیت اجتماعی

- همکاری کلیه دستگاه های ذی ربط
- حفظ و احترام به هویت و ارزش های گروه های اجتماعی و انجمن های مدنی
- ترویج و حفظ ارزش های دینی
- وضع قوانین لازم و نظارت بر اجرای آن
- وحدت مردم
- آمادگی حضور در زمان لازم برای حفظ امنیت اجتماعی است.

A winter landscape featuring a snow-covered path leading through a forest of trees heavily laden with snow. The sky is a clear, bright blue. The scene is peaceful and serene, capturing the beauty of a snowy day.

از حسن توجه تان متشكرم